

בעודשי"ת

שבע חיים

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר
הגה"ק זצוקללה"ה

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

יום כיפור תשפ"ד

גליון ב' אלפים פ"ט

שנה ל"ט • גליון נ"ב

יוצא לאור ע"י

מכון הוצאה לאור "שבע חיים"

אגוד חסידי צאנז

רח' דברי חיים 5 • קרית צאנז נתניה

טלפון/פקס: 09-8820355

בארה"ב: 201-472-0556

תוכן הענינים

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק וצוקללה"ה

דרשה קודם כל נדרי

יום כיפור תשכ"ג

- הבעש"ט הקדוש התרעם על הדרשנים המוכיחים את ישראל בדברים קשים על עונשי הגיהנם תחת לדבר אליהם באהבה.
- עיקר הפגם הוא מעבירות שבין אדם לחברו ועל זה צריך להיות ראשית התשובה.
- ריבוי היסורים והצרות אינם גורמים לבני ישראל לשוב למוטב, אדרבה הם נופלים עוד יותר, ולכן אין הקב"ה רוצה לילך עמהם במדת הדין.
- מספד"ק נועם מגדים, מליצה על בני ישראל שגם בחטאייהם יש להם כוונה לשמים.
- הלימוד מאיוב שאין אדם נתפס בשעת צער וכיון שצרותיו גרמו לו לדבר שלא בדעת לכן נשאר בגדר עבדי.
- בזה המליץ הקב"ה על בני ישראל בצאתם ממצרים, שתוקף השעבוד גרם להם לעבוד עבודה זרה וזה היה מתוך טירוף הדעת.
- זהו מליצה ואמתלא לבני ישראל, שריבוי הצרות וההסתר פנים ותוקף הגלות המר גרם להם לטור מדרך הישר ולבוא לידי חטא.
- ב' מליצות אלו נרמזו בדברי רבי אליעזר לתלמידיו.
- אמנם בני ישראל אינם מצדיקים עצמם באמתלאות אלא מודים ומתוודים על חטאייהם.
- קבלת אהבת ה' אהבת התורה ואהבת ישראל במסירות נפש.
- כשמנשקים הספר תורה יש לפייס התורה הקדושה על ידי קבלת עול תורה.
- מאמר החתם סופר זי"ע שאינו יודע איך אפשר להיות יהודי אם יש דיבור אחד בתוספות שאין יודעים אותו.
- חטאת נעורים מונע מן האדם לעסוק בתורה ולכן על זה צריך להיות עיקר התשובה.

בענין סעודת מוצאי יום כיפור

- חובת השמחה על שנתכפר חטאו, ואין מתענים ספיקא דיומא שלא יהא נראה כאינו מאמין בכפרת היום.
- בדברי הרמ"א דהמבעט ומחשב מה מועיל לי אינו מכפר עליו, ובמקור הדברים ברמב"ם.

- מדברי התוספות דמבעט היינו שאנו רוצה שיכפר, ובהוכחת הגמרא כרת דיום הכיפורים היאך משכחת לה.
- בטעם הנוהגים להוסיף ולהתענות רק ביום שלמחרת.
- בדברי הבית יוסף בטעם מצות אכילת ערב יום כיפורים לפי שאין יכולים לכבד היום במאכל ובמשתה כשאר יו"ט.

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

כבר רצה האלקים את מעשיך

- על מצוות שנעשו מעבירות בתשובה מאהבה איכא שכר בהאי עלמא.
- בשכר שמחה של מצוה זוכים לשכר בהאי עלמא.
- הידור מצוה מוכיח שבא מתוך שמחה.
- סעודה ושמחה במוצאי יום כיפורים לבטא אמונתנו בכפרת היום.
- המאמין בכפרה נזהר מלבוא שוב לידי חטא.
- ההיתר ליהנות מעולם הזה כדי להגיע לעולם הבא.
- בקשת עניני גשמיות כדי להשלים עצמנו ברוחניות.

ברכת

גמר חתימה טובה

לכל קהל אנשי שלומנו

בתוך כל אחינו בני ישראל

דברי תורה

מב"ק מרן אדמו"ר הגה"ק וצוקללה"ה

דרשה קודם כל נדרי יום כיפור תשכ"ג

זהו שאמר הכתוב, וירא ה', כאשר הקב"ה רואה את המגיד והדרשן המדבר סרה על ישראל קדושים, אזי וינאץ עליו ברוגז ובתרעומת, מכעס בניו ובנותיו, היינו כיון שעל ידי דיבוריו הוא מעורר עליהם למעלה קטרוג וכעס וחרון אף, תחת לדבר באהבה כאב אל בנו.

*

או יאמר על פי מאמרם ז"ל (יומא פה, ב) עבירות שבין אדם למקום יום הכיפורים מכפר, עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו, ולכמה פוסקים (רי"ף על העין יעקב, יומא שם; ברכי יוסף, אורח חיים, סימן תרו, ס"א; ועיין נועם אלימלך, פרשת בהעלותך, ד"ה וזהו ועתה ישראל) כל זמן שיש בידו עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר ואין הקב"ה מוחל לו גם על עבירות שבין אדם למקום.

ועל זה ידו כל הדווים, כי מי יאמר זכיתי לבי וטהרתי עצמי מחטאתי, הלא כיון שאני לקוי במדות מושחתות בין אדם לחברו הרי גם שאר עוונותי אינם נמחלין. וזהו שאמר, צור ילדך תשי ותשכח א-ל מחוללך, רצ"ל מה

בפסוק (ויקרא טו, ל) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. ויש לדייק בכפילות הלשון לטהר אתכם ושוב לפני ה' תטהרו.

ובשבת קודש קראנו בפרשת האזינו (דברים לב, יח-ג) צור ילדך תשי ותשכח א-ל מחוללך, וירא ה' וינאץ מכעס בניו ובנותיו, ויאמר אסתירה פני מהם אראה מה אחריתם כי דור תהפוכות המה בנים לא אמון במ.

ויפורש על פי הידוע על הבעש"ט הקדוש ז"ע שהיה מתרעם על המוכיחים והדרשנים שנשאו בפני שומעיהם דברי תוכחה בדברים בוטים כמדקרות חרב על עונשי הגיהנם וכו', ואמר עליהם שאין דבריהם באים מחמת אהבת ישראל, ואדרבה הם מעוררים קטרוג על ישראל קדושים ואין הם מועילים כלום (עיין בעש"ט עה"ת, פרשת קדושים, אות י; אגרא דכלה, פרשת דברים, ד"ה וירצה עוד אומרו). וזהו כעין דמצינו בכתוב (שמות לג, יא) ודבר ה' אל משה פנים אל פנים וגו' ושב אל המחנה, וברש"י שהקב"ה אמר לו, אני ככעס ואתה ככעס אם כן מי יקרבם.

ויורמזו בכתוב בדרך מליצת זכות, וירא ה' וינאץ, שהקב"ה מנאץ ורוגז על שצריך להיות מכעס בניו ובנותיו, כי אין הוא רוצה לכעוס עליהם ולילך עמהם במדת הדין, ויאמר אסתירה פני מהם אראה מה אחריתם, רצ"ל מה יהא אחרית דבר והתוצאה מזה שאסתיר פני מהם ומזה שאביא עליהם דינים וצרות, הלא כל אלו לא יקרכו אותם אלי אלא אדרבה זה יגרום להם להיות בנגר כי דוד תהפוכות המה בנים לא אמוץ בס.

או יאמר, וירא ה' וינאץ, זה שבני ישראל מנאצים ומכעיסים את ה', וזה תוצאה מכעס בניו ובנותיו, דכיון שהקב"ה שפך חמתו עליהם לכן נתרחקו עוד יותר, והכעס והחרון אף לא הועיל כלום. ואז נתעורר שהקב"ה ישכך הכעס והחימה ויאחז במדת הרחמים.

*

ביתר שאת יש לומר על פי המדרש (תנא רבי אליהו זוטא, פרק כג) אמרו לו תלמידיו לרבי אליעזר, רבינו אמור לנו האיך נעשה תשובה ונחיה, מיד פתח רבי אליעזר ואמר כתיב (תהלים כ, ב) יענך ה' ביום צרה, וזהו שנאמר ברוח הקודש על ידי שלמה מלך ישראל (שיר השירים ה, ד) דודי שלח ידו מן החור ומעי המו עליו, ע"כ, והובא בישמח משה (פרשת האזינו, ד"ה ונחזור לענייננו) ובייטב פנים (שבת שובה, אות טו), והמדרש הוא כולו פלאי סתום וחתום. ובפשטות יש לומר בכוננת שאלת התלמידים שרצו לידע היאך יוכלו להצטרק ולמצוא אמתלא על עוונותיהם שבעבור זה יקבלם הקב"ה בתשובה, ולפי זה יש לבאר מה השיב להם רבי אליעזר על זה.

שהכעס לפני בוראך ומחוללך בעבירות שבין אדם למקום, זאת תשכה ותסיר מלבך כי בזה אין הניאוף גדול כל כך שכן פגם העוונות אינו מגיע עד האין סוף ברוך הוא וברוך שמו, וכמו שכתבו בספרים הקדושים (עץ חיים, שער מו, פרק ו) על הפסוק (מלאכי ג, ו) אני ה' לא שניתי וגו'. אבל וירא ה' וינאץ, הקב"ה נואץ ורוגז ושולח חרון אפו, מכעס בניו ובנותיו, כאשר בניו ובנותיו כועסים זה על זה ומדברים סרה איש על רעהו, כי על עבירות אלו אין כפרה עד שירצה את חברו ויסיר הכעס מלבו.

*

עוד יבואר הכתוב, כי הנה גלוי וידוע לפני היודע תעלומות, שעל ידי מכות ויסורים לא יטיבו בני ישראל את דרכם, ואדרבה הצרות מעבירות אותם על דעתם ועל דעת קונם, ומקויים בהם הכתוב (ישעיה א, ה) על מה תכו עוד תוסיפו סרה, דככל שמוסיפים להכותם כן הם סרים עוד מדרך הישר ואין זה גורם להם להתעורר לשוב למוטב.

ומציינו כן באיוב שאמר (איוב יג, טו) הן יקטלני לו אייחל, ובגמרא (סוטה כו, ב) ועדיין הדבר שקול, לו אני מצפה או איני מצפה, והיינו אם כוונתו היתה לו אייחל בו"ו או לא אייחל באל"ף. ולכאורה איך יתכן שכוונתו היתה לא אייחל באל"ף, ולהנ"ל יש לומר דכוונתו היתה לומר במליצה, דעל ידי ריבוי היסורים והצרות וגם על ידי פחד מות, לא אייחל ולא אחזור למוטב, ואדרבה זה רק יגרום לי לסור יותר מאחרי ה' ולילך אחר ההבל.

ואיתא בספרים הקדושים (שער הפסוקים להאריו"ל, פרשת בשלח, ד"ה וירא ישראל) דראשי התיבות של את ה' ויאמינו בה' (שמות יד, לא) הם אוי"ב. ולהנ"ל יש לומר דאיתא במדרש (ילקוט, פרשת בשלח, רמז רלד) כשעמדו ישראל על הים ירד סמא"ל ואמר לפניו, רבונו של עולם לא עבדו ישראל עבודה זרה במצרים ואתה עושה להם ניסים וכו', מיד השיב לו הקב"ה, שומה שבעולם וכי לדעתם עבדוה והלא לא עבדוה אלא מתוך שעבוד ומתוך מרוף דעת ואתה דן שוגג כמויד ואונס כרצון, ע"כ.

ולזה בא הראשי תיבות של איוב לרמז דאם אצל איוב מחמת יסוריו וצרותיו לא נחשב לו לעון מה שדיבר, והקב"ה קרא לו עבדי, בוודאי כן הוא אצל ששים רבוא מבני ישראל שסבלו יסורים גדולים ונוראים משך רד"ו שנים כשנשתעבדו בעבודת פרך ופרעה הרשע רחץ בדם בניהם (שמות רבה א, לד), דאף אם לא התנהגו כהוגן לא בא הקב"ה במענה אליהם, כי אין אדם נתפס בשעת צער, ולימד עליהם זכות שלא עבדוה אלא מתוך שעבוד ומתוך מירוף דעת.

ובן הוא כיום הזה, דאף אם סרו בני ישראל מדרך הישרה, אין הקב"ה מחשיב להם זאת לעון והוא מקבלם בתשובה ומחזירם תחת כנפי השכינה, כי הלא זה כבר קרוב לבי' אלפים שנה שהם דוויים וסחופים בגלות המר הזה, והם נעים ונדים גולה אחר גולה ונתונים למכים ולרדיפות אצל אומות העולם, וסובלים יסורים נוראים וכבדים, ומי יוכל לעמוד באלה, ואין אדם נתפס בשעת צער.

ויבואר בהקדם מה שכתב בספה"ק נועם מגדים (פרשת נצבים, ד"ה אם יהיה) מליצה טובה על עם ישראל, ופירש הכתוב (דברים ל, ד) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחד, וול"ק, ומה נעמו לחיך דברי פה קדוש אדוני אבי מורי ורבי הרב הגדול קדוש יעקב וללה"ה, דגם העבירה שהוא נדח ואינו קרב לפרגוד, אם יש בה קצת כוונה לשמים, ה' ברחמיו ירצהו. וזהו אם יהיה נדחך בקצה כו', רצ"ל בקצה וסוף הרבר יגיע ממנו לשמים, אזי מניצוץ זה וקבצך כו' ודפח"ח. וקרוב לזה דברי קדוש ישראל הבעש"ט במליצה עבור עם קודש, שכל מה שעושיין, סוף מעשה הוא לה', גם העושק והאונאה הכל למען ה', שיחזיק בנו לתורה, שיכבד שבת, לישא בעול וצדקה, הרי הכל עשוי לשם שמים, עכלה"ק עיי"ש.

ויש בזה מליצה גדולה על בני ישראל, דגם במעשי חמאיהם יש כוונה ורצון פנימי לבוא בסופו של דבר לידי מצוה ויש במעשיהם קצת כוונה לשמים, ועל ידי נקודת מחשבה טובה זו הקב"ה מקבלם אליו באהבה.

ועוד מליצה יש לומר על ישראל קדושים, על פי הגמרא (בבא בתרא טז, ב) איוב לא בדעת ידבר ודבריו לא בהשכל (איוב לד, לה) וכתוב (שם מב, ז) כי לא דברתם אלי נכונה כעבדי איוב, אמר רבא מכאן שאין אדם נתפס בשעת צער. והיינו דרך קושי היסורין והצרות וכל ההרפתקאות שעברו על איוב גרמו לו שדיבר שלא בדעת ולא בהשכל, ולכן אין תולים האשמה בו והוא נשאר בתואר עבדי איוב.

וגם כי דור תהפוכות המה, שהם נתונים כדור של גויים רוצחים שופכי דמים וכדור טמא ומתועב, ודין גרמא לנפילתם להיות בנים לא אמוץ בם, כי לא ימלט שלא ידבק בהם מהסחי והמיואם. וגם אלו שהיו צריכים להיות בגדר בנים למקום, גם הם לא אמוץ בם כי למדו ממעשי הגויים ותהפוכות הדור.

*

ויפורש מה שאומרים בוידוי, שאין אנו עוי פנים וקשי עורף לומר לפניך ה' אלקינו וכו' צדיקים אנחנו ולא חטאנו וכו', דלכאורה מה שייך בזה עזות פנים, והלא זהו שקר לומר כן. אלא המכוון דאף שביכולתנו להצטדק ולומר דאין אשמת החטאים תלויה בנו אלא בריבוי הצרות ובגודל מדת הדין וההסתר פנים שהם גרמו לנו הירידה הגדולה הזאת, וכבר אמרו חז"ל (כתובות לז, ב) אילמלי נגדוה לחנניה מישאל ועזריה פלחו לצלמא, ומה נעני אנו אבתריה.

ועל זה אנו אומרים, לומר לפניך ה' אלקינו, ועל דרך דאיתא במדרש (ילקוט, הושע יד, רמז תקלב) שובה ישראל עד ה' אלקיך (הושע יד, ב), בשם רבי מאיר תני, עד ה' עד שהוא במדת רחמים, ואם לאו אלקיך, עד לא יתעבד סניגוריא קטיגוריא. וכן אנו יכולים להצטדק ולומר, לפניך הוי"ה אלקינו, שמדת הרחמים נתהפכה עלינו לדין, וזה גרם לנו לחטוא. וכן יפורש לפניך הוי"ה, דהאותיות שלפני שם הוי"ה הם אותיות מדה"ד והם רומזים למדת הדין בבחינת אלקינו כגודע מספרים הקדושים (פרע"ה), שער חג המצות, פרק א; ועיין ייטב לב, פרשת

זאת אשר שאלו תלמידי רבי אליעזר, האיך נעשה תשובה ונחיה, דהחוטא ומורד במלכו של עולם ומכעיסו ברוע מעלליו, היאך יוכל למצוא אמתלא לנפשו ובמה יוכל להצטדק. והשיב להם רבי אליעזר דתקנתם ותקוותם יהיה על ידי ב' המליצות הנ"ל, כתיב יענך ה' ביום צרה, שגלוי וידוע לפני הקב"ה גודל הצרות והפורעניות הבאות עלינו אשר הם המה שהיו בעוכרנו לסור מדרך הישרה, וכמאמרם ז"ל (ברכות ז, א) גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך ומי מעכב שאור שבעיסה ושעבוד מלכיות, ואין אדם נתפס על צערו.

ועוד מליצה אמר, דודי שלח ידו מן החור, וכנ"ל שהקב"ה בודק בחורין ובסדקין ורואה דגם בחטאינו לא היתה כוונתנו להכעיס חז"ו אלא לשם שמים, להחזיק בנינו לתורה ולכבד את השבת וכו', ולכן פורס את ידו לקבלנו אליו באהבה וברחמים.

וב' מליצות אלו רמוזים בפסוק, דכאשר הקב"ה רואה את גודל העוונות שמכעיסים בני ישראל לפניו, אזי מתחילה וירא ה' וינאץ מכעס בניו ובנותיו, אבל אחר כך וינחם ה' על הרעה, ויאמר באמירה רכה (שמות רכה מב, ב), דסיבת עוונותיהם הוא כי אסתירה פני מהם, רצ"ל גודל ההסתר פנים שהיא מנת חלקם זה קרוב לב' אלפים שנה בגלות המר בצער ויסורים, זה שגרם להם לחטוא. ואמר עוד, אראה מה אחריתם, דגם בעוונות שעשו היתה כוונתם שבאחרית דבר יצא מזה קיום מצוה.

הנאמנה במסירת נפשו עכ"ל, ולכן צריכים להיזהר מאד מלעורר קטרוג ח"ו על ישראל קדושים.

וידוע (מגלה עמוקות, פרשת ואתחנן, אופן קפו) דישרא"ל נומריקון י"ש ש'שים ר'בוא א'ותיות ל'תורה, וכמו שספר תורה שחסר בו אות אחת פסולה, כן מי שמקטרן על אדם מישראל הריהו פוסל את הכלל כולו ואין הוא יכול להיות מקושר לתורה.

וכמו שצריכים אהבת ה' ואהבת ישראל במסירות נפש, כן צריך להיות מסירות נפש לאהבת תורה ולימוד התורה, כי קוב"ה ואורייתא וישראל חד (זוה"ק, פרשת אחרי, ח"ג דף עג, א). ויורמו ג' ענינים אלו בפסוק (דברים ו, ד) שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, שמע ישראל, מורה על אהבת ישראל, וכן נדרש שמע מלשון הבנה (רש"י, בראשית מב, כג), שמע ישראל, תבין מתיבת ישראל שהוא נומריקון י"ש ש'שים ר'בוא א'ותיות ל'תורה שצריך לקבל גם אהבת התורה במסירות נפש. ה' אלקינו ה' אחד, היינו אהבת ה', ועל שלושתם צריך האדם להיות מוכן למסור נפשו ונשמתו.

*

במדרם נוגש להוציא הספר תורה, יקבל כל אחד על עצמו לפיים את התורה הקדושה, כי הלא נאמר (משלי כה, ט) מסיר אונו משמוע תורה גם תפילתו תועבה, ואיך נוכל לגשת לתפילות היום הקדוש מבלי להתחרט מקודם על עון ביטול תורה. וצריך כל אחד לקבל על עצמו מעכשיו בחוב קדוש לקבוע עתים

בראשית, ד"ה וזה סוד), והצרות והפגעים רעים ממדת הדין הם שהיו בעוכרנו להסיר אותנו מדרך הישרה.

אמנם אין אנו עזי פנים וקשי עורף לומר לפניך ה' אלקינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו, דאין אנו מחפשים לתרץ ולפטור עצמנו באמתלאות שונות, אלא אנו מודים ומתוודים על חטאינו. ולכן נעמוד כעת ונתוודה בוידוי דברים לפני ה', וכשיטת הרמב"ן (הובא בר"ן, יומא פג, ב; מגן אברהם, סימן תרו, ס"ק ז) להתוודות בכניסת היום עם חשיכה, וזהו כדי שלא יהא שהות לחטוא בין הוידוי לכניסת היום הקדוש.

ואחר אמירת הוידוי וקבלה אמיתית שלא נשוב לכסלה, נוכל לקבל עלינו עול מלכות שמים שלימה באהבת ה', אהבת התורה ואהבת ישראל, ונאמר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד.

*

מקובל מצדיקים (עיין תפארת שלמה, פרשת פנחס, ד"ה יפקוד; ועיין נימוקי יוסף הנדמ"ה, תענית יח, ב ד"ה מאי; כסף משנה, הלכות רוצח א, יד; שו"ת דברי יציב, חלק ג, חושן משפט, סימן עט-פ) דכמו שהאדם צריך לקבל עליו אהבת ה' במסירות נפש, כן צריך לקבל עליו אהבת ישראל במסירות נפש. וכן כתב הרה"ק רבי אלעזר זי"ע בנו של רביה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע בהקדמה לספ"ה"ק נועם אלימלך וז"ל, למען כבוד שמך הגדול תעשה ותקיים נא כל הברכות אשר תמיד על פה כבוד אבי מורי ורבי הרגיל להיות מברך ישראל ולמסור נפשו עליהם בכל עת ולבטל מהם גזירות רעות בתפילתו

ויורמזו בלשון הכתוב, לפני הוי"ה תטהרו, דאותיות אלפא ביתא שלפני אותיות שם הוי"ה, הם בנימטריא פ' כמנין יסוד [היינו האותיות א' עד ט' שלפני אות י' עולים למנין מ"ה, האותיות א' עד ד' שלפני אות ה' עולים י', והאותיות א' עד ה' שלפני אות ו' עולים ט"ו, ושוב האותיות א' עד ד' שלפני אות ה' הם עוד י', וביחד הם פ'], לרמז שעיקר התשובה והטהרה צריך להיות בתיקון הפגם במדת יסוד.

וזהו שאמר, כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם, דעיצומו של יום מכפר על הכל, אבל לפני ה', רצ"ל כמה שפגמתם במדת יסוד הנרמז באותיות שלפני אותיות הוי"ה, בזה תטהרו, שעליכם לטהר עצמכם עוד בטרם בוא יום הגדול והנורא (ועיין מאור עינים, פרשת האזינו, ד"ה איתא בש"ס). ואמר הכתוב (הושע יד, ב) שובה ישראל עד הוי"ה אלקך, רצ"ל על מה שפגמת באותיות שלפני הוי"ה, דזה גרם לך כי בשלת בעוונך, ועל זה קחו עמכם דברים ושובו אל ה'.

לתורה חוק ולא יעבור, כל חד וחד לפום דגא דיליה.

וידוע מהגה"ק בעל חתם סופר ז"ע שאמר, שאינו יודע אך אפשר להיות יהודי אם יש דיבור אחד בתוספות שאין יודעים אותו. ודברים אלו אתי שפיר עם הנוטריקון הנ"ל של ישראל, י"ש ש"שים ר'בוא א'ותיות ל'תורה, דרומז שאם חסר משהו מתורת אמת שוב אינו בנדר ישראל רח"ל. ועל כל אחד להתבונן על שפל מצבו וכמה הוא רחוק מזה, ולכן יתאמץ מעתה ביתר שאת ויתר עוז מבלי לבטל אף רגע מלימוד התורה, כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהנה יומם ויליה.

*

כבר נודע מספרים הקדושים (עיין הנהגות האדם, אות א) דחטאת נעורים מונע מן האדם לעסוק בתורה ושלא יוכל להביט באור התורה, ולכן כשניגשים לפיים את התורה הקדושה צריכים לקבל על עצמנו לתקן כל מה שפגמנו באותיות התורה על ידי חטא החמור הלזה.

בענין סעודת מוצאי יום כיפור

בירושלמי (חלה א, א, עיין ב"י וביאור הגר"א). ובמגן אברהם (סק"ז) הביא עוד טעם שלא לעשות שני ימים יום כיפור, דכשעושה יום השני יום כיפור אם כן מאתמול היו ערב יום הכיפורים ואסור להתענות, ואם כן היאך יתענה והוי

כתב הרמ"א (שו"ע אור"ח סימן תרכה, ה) ואוכלים ושמים במוצאי יום הכיפורים דהוי קצת יום טוב, ויש מחמירים לעשות שני ימים יום כיפור וכו', ואין לנהוג בחומרא זו משום דיש לחוש שיבא לידי סכנה. ומקורו

שקרבו כמצותן לא נתכפר לו וכו', ועל זה כתב וכן המבעט ביום הכיפורים וכו', והיינו נמי באופן כזה שמחשב שאין היום מועיל לכפר ולהעביר אשמותינו.

האמנם שבתוספות (שבועות יג, א ד"ה דאי לא תימא), כתבו שמבעט בכפרה שאינו רוצה שיום הכיפורים יכפר עכ"ל. ולדעתי לזה כיוון המגן אברהם כאן (סימן תרו, יב) שכתב: עיין הגמרא דיומא ובתוספות שבועות דף י"ג וכו' בענין כפרת יום הכיפורים עכ"ל, [ורצ"ל שלהרמב"ם והרמ"א כאן המבעט היינו שאינו מאמין, ולהתוספות היינו שאינו רוצה], ועיין במחצית השקל.

והדבר בעיון רבתי מהש"ס (שבועות שם) דמקשי האיך משכחת לה כרת דיום הכיפורים אם מכפר גם על שאינן שבים^כ, ועיין בכריתות דף ז' ע"א ודו"ק.

^כ זה לשון הגמרא (שבועות שם): רבי אומר על כל עבירות שבתורה בין עשה תשובה בין לא עשה תשובה יום הכיפורים מכפר וכו'. רבי יהודה לא סבר לה כרבי, דתניא יכול יהא יום הכיפורים מכפר על שבים ועל שאינן שבים וכו' תלמוד לומר אך חלק, סתם סיפרא מני רבי יהודה וקאמר שבים אין לא שבים לא וכו'. ורמי סתם סיפרא אסתם סיפרא, דתניא וכו' יום כיפורים הוא מכל מקום, אמר אביי לא קשיא הא רבי והא רבי יהודה, רבא אמר הא והא רבי ומודה רבי בברת דיומא (הא דתניא קמייתא דאינו מכפר על שאינן שביין, בברת של יום הכיפורים קאמר, של עיניו ושל מלאכה – רש"י). דאי לא תימא הכי (דבברת דיומיה מודה רבי דלא מכפר ותימא דאכרת דיומיה מכפר) כרת דיום הכיפורים לרבי לית ליה (בתמיה, אם כן למה כתב רחמנא ביום הכיפורים כרת) וכו' עיי"ש. וצריך עיון דהא איכא למימר דמשכחת לה כרת דיומא

סתרי אהרדי, לכן אין לנהוג כך, ומכל שכן למנהגנו שאין מתעניין בין יום הכיפורים לסוכות, ובליקוטי פרדם משמע שאין מתעניין בלילה כי אם ביום עכ"ל.

ומקור דברי הרמ"א בטור שכתב ואוכלין ושותין בשמחה דכתיב (קהלת מ, ז) לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב וייןך וכו', ובבית יוסף מהמדרש (קהלת רבה מ, ז) דבמוצאי יום הכיפורים בת קול יוצאת ואומרת לך אכול בשמחה לחמך וגו'. ובדעת תורה למהרש"ם הסמיק לזה מדברי רש"י (מנחות כ, א ד"ה אדרבה) דמי שנתכפר חטאו שמח עיי"ש.

בזה נראה לומר הטעם שאין מתעניין ביום הכיפורים יום נוסף משום ספיקא דיומא, דאי אפשר מפאת חובת סעודת מוצאי יום הכיפורים, שאם אינו סועד ושמח יש חשש כאילו ח"ו אין מאמין בכפרת יום הכיפורים.

*

וברמ"א (שו"ע אור"ח סימן תרו, ו) כתב, יום הכיפורים אינו מכפר אלא על השבים המאמינים בכפרתו, אבל המבעט בו ומחשב בלבו מה מועיל לי יום כיפור זה אינו מכפר לו. וצוויין מקורו ברמב"ם (הלכות שנגנת ג, ז). והגם שהרמב"ם סתמא קתני המבעט ביום הכיפורים אין יום הכיפורים מכפר עליו, מכל מקום מרדאסמכיה לאשם מרמי להו הרמ"א אהרדי, ושם לגבי קרבן מפרש הרמב"ם: כיצד, היה מבעט והביא חטאתו או אשמו והוא אומר או מחשב בלבו שאין אלו מכפריין, אף על פי

*

ואולי זה הטעם של הלוקומי פרדס שמובא כמגן אברהם (סימן תרכד), שאין מתעניין במוצאי יום הכיפורים בלילה רק ביום, ותמוה, וכמו שהעיר באלף למטה (שם ה) שאם רוצה לעשות כן מחשש שמא היום יום הכיפורים איך אוכל בלילה שהרי יום הכיפורים לילו כיומו לכל דבר. ולהג"ל יש לומר דסבירא להו דיש חשש שאינו מאמין בכפרת יום הכיפורים, שמחמת כן מתענה הלאה עד כמה שיוכל לענות נפשו כדי שבסיגוף יהיה לו כפרה^א, והוצרכו לעשות יום טוב בלילה ולא סגי בלאו הכי כדי להראות שמאמין בכפרת היום. ואותן המתעניין לילה ויום סבירא להו כתוספות דרק מבעט שאינו רוצה שיכפר, וזה המתענה בודאי לא שייך לומר שאינו רוצה שיתכפר.

ואולי הירושלמי לשיטתו שאמר לא כולא מן הדין וכו', לפי החכמת שלמה הג"ל דכופר בכפרת יום הכיפורים

שלמה דמי שכופר ואומר דאין יום הכיפורים מכפר, זה עצמו הוי עון מה שכופר בדבר האמור בתורה כי ביום הזה יכפר וגו', ועל עון זה עצמו אין יום הכיפורים מכפר דהוי ככרת דיומא שמודה רבי עיי"ש. ולפי זה רק אחרי דידעינן דמודה רבי בכרת דיומא אמרינן שמודה רבי מבעט, ומתורצת הקושיא הג"ל.

^א ואף שאינו כופר בדבר האמור בתורה, ואינו דומה לאומר למלכא לית את מלך, רק שחושש שעדיין צריך עוד עינוי וסיגוף לכפר עליו, גם זה מכלל מבעט לדעת הרמב"ם והרמ"א, דסוף סוף הוא מסתפק ומפקפק שלא נתכפר חטאו, ונמצא מחשב שלא הועיל לו כפרת היום.

ועיין בחכמת שלמה שם (בשו"ע אור"ח סימן תרו, ו) מהירושלמי (יומא ה, ז) ודו"ק^ב.

בכהאי גוונא שמבעט בכפרה, אבל כשאינ מבעט מכפר אפילו על כרת דיומא גם באין שבין (ועיין חידושי מהר"ם שיק).

אמנם בסוגיא דכריתות (ז, א) מבואר מאי שאין שבין דאמר לא תכפר עלי וכו' עיי"ש (ובבאר שבע ובחק נתן, וע"ע תורת חיים כאן ד"ה תלמוד לומר), והיינו מבעט שאינו רוצה בכפרה כשיטת התוספות כאן בשבועות (וכפי שצויין במסורת הש"ס על דבריהם, וע"ע בספר אלפי יהודה), ועל הא גופא מוכיח דמודה רבי בכרת דיומא (ועיין רמב"ן וריטב"א בשבועות). ואתי שפיר מה שמוכיח רבא דמודה רבי בכרת דיומא באינו שב, והיינו שאינו רוצה בכפרת היום (כמבואר בכריתות), דאי לא תימא הכי כרת דיום הכיפורים לרבי לית ליה, ועל זה הקשו התוספות דאם כן דידעינן לה מסברא למה ליה ילפותא דאך חלק, ותירצו דאיצטרך אך שאפילו חזר בו מעבירה אלא שמבעט בכפרה שאינו רוצה שיום הכיפורים יכפר עב"ל, והיינו דלולי קרא הוה אמינא דכרת דיומא היא באינו שב על אותו עון, ואתי קרא למימר דאפילו שב אלא שמבעט אינו מכפר. ועל פי זה מובן הסוגיא דכריתות, דמוקי הך ברייתא דיליף מן אך חלק שאינו מכפר על שאין שבין דהיינו כשמבעט ואומר לא תכפר עלי, דאילו באינו שב מסברא ידעינן לה דאי לא תימא הכי כרת דיום הכיפורים לית ליה (ועיין שפת אמת שם).

^ב בירושלמי שם: האומר אין יום הכיפורים מכפר (דהיינו אינו מאמין) מכפרת היא, אי אפשר שיכפר לי (היינו אינו רוצה) מכפר הוא לו על כורחו. ובקרבן העדה וכן בחכמת שלמה דהך ירושלמי אתיא כרבי דבין עשה תשובה ובין לא עשה תשובה מכפר. ובהמשך דברי הירושלמי שם: א"ר חנניה בריה דר' הלל לא כולא מן הדין בר נשא מימור למלכא לית את מלך, ומבאר בחכמת

כיפור]. ואולי עיקר הטעם כתחילת לשון הבית יוסף: כדי להראות שנוח ומוקבל עליו יום הכיפורים והוא שמח לקראתו על שניתן כפרה לישראל עיי"ש, והיינו כדי להראות שמאמין וחפץ בכפרתו^(ה) שאז יום הכיפורים יהיה מכפר, ולכן טוב להקדים ולא לאחר.

מתוך אגרת קודש לבני החבורה בעיה"ק ירושלים, אור למעלי דפסחא תשי"ט. שפע חיים מכתבי תורה, מהדו"ב, מכתב ה'

עיי"ש, לכך לא חייש לספיקא דיומא כהדא דהביאו (בב"י וביאור הגר"א) מירושלמי (חלה א, א), [והיינו מטעם שחייב לאכול במוצאי יום הכיפורים כדי להראות שמאמין בכפרת היום]. אבל המחמירים סוברים דלדין מוכרח דמבעט רק שאינו רוצה, וכהדא דמקשה בש"ס דילן האיך משכחת לה כרת דיומא וכנ"ל^(ד), ולכך מחמירים להתענות מפאת ספיקא דיומא.

*

^(ד) דמדלא דחי דמשכחת לה כרת דיומא במבעט שאינו מאמין, נראה שבזה סבירא ליה אליבא דאמת שמכפר, ולכן שפיר מוכיח דמודה רבי בכרת דיומא באינו שב, והוא הדין נמי בשב אלא שמבעט שאינו רוצה בכפרה וכנ"ל.

^(ה) דמהאי טעמא היה צריך לכבדו במאכל ובמשתה כמו יום טוב שחייב בשמחה, ומכיון שבו ביום אי אפשר בגלל מצות עינוי, וצריך להקדים או לאחר, עדיף לעשות הסעודה לפני בוא היום ולהראות מעיקרא לפני כניסת היום ששמח ומאמין בכפרתו, ואינו מבעט בכפרה, וראוי הוא שיכפר עליו עיצומו של יום.

ובאותו ענין אפשר לעורר. ההבית יוסף (אור"ח סימן תרד) נתן טעם למצות אכילת ערב יום כיפור, דכיון שיום הכיפורים עצמו אי אפשר לכבדו במאכל ומשתה כדרך שמכבדין שאר יום טוב צריך לכבדו ביום שלפניו עיי"ש. ויש לעורר מהאי דירושלמי (מגילה א, ד) הובא במ"ז ומגן אברהם (שו"ע אור"ח סימן תיט), ועין שם בסימן תרפה, ו) דבסעודת ראש חודש ופורים מאחרין ולא מקדימין בחל בשבת, [הרי דכשאינן יכולים לעשות הסעודה ביומו מאחרין אותו, ולמה כאן מקדימין לעשות הסעודה בערב יום

לקיים רצון צדיק!

המעוניינים לתרום להדפסת גליונות הד"ת

לכבוד השמחה במעונם או להנציח קרובים

נא יפנו מבעוד מועד במלפון: 052-7140042

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

כבר רצה האלקים את מעשיך

שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה (אבות ד, יז), אבל המצוות שנעשו מעבירות יש בהם גם נקודת גשמיות ולכן שפיר אפשר לשלם עליהם שכר בעולם הזה (ועיין קול אריה, פרשת אמור, אות ג).

בוזה ביאר נוסח הפיוט, המבדיל בין קודש לחול, שהקב"ה מבדיל בין המצוות שהן כולן קודש אשר עליהם שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, ובין המצוות שהן חול כיון שהיו מקודם עבירות ונהפכו למצוות כאשר חטאתינו הוא ימחול על ידי תשובה מאהבה, שעליהם יש שכר גם בעולם הזה. ובכך זרענו וכספנו ירבה בחול לקבל הטוב גם בהאי עלמא בזכות המצוות הללו. ואמר עוד, קדוש ונורא מושיעכם נשא ישא לפשעכם, וכיון שהדונות והפשעים יתהפכו לזכויות, ממילא לא נירא ולא נדחל וזרענו וכספנו ירבה בחול, כי מהמצוות הללו יושפע לנו בני חיי ומוזני עב"ד.

לכן בת קול יוצאת במוצאי יום כיפור, לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך, היינו שיהיה לך לאכול ולשתות וכל טוב עולם הזה, ואף דשכר

איתא במדרש (קהלת רבה מ, ז), והובא במור (אורח חיים, סימן תרכד), שבמוצאי יום כיפור בת קול יוצאת, לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה האלקים את מעשיך (קהלת מ, ז), ואוכלין ושותין ושמחין וכו'.

על מצוות שנעשו מן החטאים שנהפכו לזכויות על ידי תשובה מאהבה איכא שכר בהאי עלמא

יש לומר בהקדם דברי כ"ק אדמו"ר זי"ע (שפע חיים, מוצאי יז"כ, מאמר א, אות א), דאף שאמרו חז"ל (קידושין לט, ב) שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, היינו דווקא על המצוות שנעשו לכתחילה לשם מצוה, מה שאין כן אותן המצוות שהיו מקודם עבירות ונהפכו למצוות על ידי תשובה מאהבה, שזדונות נעשין כזכויות (וימא פו, ב), על מצוות הללו יש שכר גם בהאי עלמא (עיין באר שבע, פרשת תשא, ד"ה ובאו"א יל"פ כמה דיתא), כי הטעם דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא הוא מפני שהמצוה היא דבר רוחני ואי אפשר לשלם עבורו בשכר גשמי, ואפילו לא בכל חללי דעלמא (אוה"ח הק', במדבר כא, ז), ויפה

ב, א ד"ה אדרבה) דמי שנתכפר חטאו שמח. ובזכות השמחה זוכים לשפע ברכאין מבין בהאי עלמא ויכולים לאכול ולשתות ולשמוח ולבקש זרענו וכספנו ירבה כחול, וכאמור שעל שמחה של מצוה יש שכר בעולם הזה.

הידור מצוה מוכיח שבא מתוך שמחה

עוד יש להוסיף, דידוע מספרים (עיין מהרש"א, סוטה יד, א; זרוע ימין להחיד"א, אבות ב, א; בני יששכר, מאמרי סיון, מאמר ה, אות כו; נועם מגדים, פרשת אחרי, ד"ה א"י ושמרתם), דאף ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא, אבל על תוספת חומרא והידור מצוה יש שכר גם בעולם הזה.

ובבני יששכר (מאמרי סיון, מאמר ה, אות כו) פירש על דרך זה מאמר הכתוב (דברים ו, יא) ושמרת את המצוה ואת החקים ואת המשפטים אשר אנכי מצוך היום לעשותם, וזה לשונו: הנה דרשו חז"ל (עירובין כב, א) היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם, הנה לפי זה לא יתכן כל כך אומרו אשר אנכי מצוך היום לעשותם, כנראה מזה שהקב"ה מצוינו היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם, והנה הדבר הזה אין תלוי בנו רק נאמן הוא בעל מלאכתנו שישלם שכר לעושי רצונו.

והנראה לפרש על פי מה שכתב הרב הגדול חיד"א זלה"ה, הא דקיימא לן שכר מצוות בהאי עלמא ליכא זהו דוקא שכר המצוה גופה, אבל התוספת ודקדוקי המצוה ומילי דחסידוי שאדם מוסיף בכל מצוה גם מה שלא

מצוה בהאי עלמא ליכא, כי כבר רצה האלקים את מעשיך, רצ"ל שהקב"ה קיבל תשובתך והפך את מעשי העבירות לזכות ונתהוו למצוות, והרי על מצוות כאלו מקבלים שכר גם בעולם הזה לכן אכול בשמחה לחמך וגו'.

בשכר שמחה של מצוה זוכים לשכר בהאי עלמא

עוד יש לומר, על פי דברי כ"ק אאדמו"ר זי"ע (שפע חיים, מוצאי יו"כ, מאמר כד, אות א) בשם קדמונים (עיין זרע ברך הקדמון, פרשת עקב, ד"ה ובוה מצאנו פתח; דבש לפי, מערכת מ, אות יד; מדבר קדמות, ערך צ, אות ג), דאף דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא, מכל מקום על זה שמקיים המצוה בשמחה וטוב לכב יש שכר גם בהאי עלמא. והנה לפני יום הכיפורים קשה להתחזק בשמחה, כי כל אחד חושש ודואג מחרדת הדין ואודות התענית ושאר העינויים, שמא ח"ו יאחזנו בולמוס ולא יוכל להשלים התענית, אולם אחר שהשי"ת היה בעזרנו ויצאנו בשלום מן הקודש, כל אחד שש ושמח ונותן שבה והודיה להשי"ת שזיכהו לקיים מצוות היום. וכיון שמתחזקים בשמחה, שפיר יכולים לבקש זרענו וכספנו ירבה כחול, שהם שכר בעולם הזה, עיי"ש דבה"ק.

ולכן בת קול יוצאת ואומרת, לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינד, וכאמור שזהו זמן ששרויים בו בשמחה גדולה, ובפרט שמאמינים שעיצומו של יום מכפר ועל זה גופא באים לשמחה, כי אדם צריך לשמוח על שנמחלו לו עוונותיו כדמצוינו (רש"י, מנחות

ושמחה, ועל הידורי מצוה שפיר יכולים לקבל שכר ולבקש זרענו וכספנו ירבה כחול.

[שזה"ט מוצאי יום כיפור תשס"ד]

*

סעודה ושמחה במוצאי יום כיפורים לבטא אמונתנו בכפרת היום

יש לבאר הענין שעושים סעודה במוצאי יום כיפור, על פי מה שכתב הרמב"ם (הלכות שגגות ג, י; ועיין רמ"א, אורח חיים סימן תרו, ו) שיום הכיפורים אינו מכפר אלא על השבים המאמינים בכפרתו וכו' עיי"ש, והיינו שהאדם צריך להאמין בכח כפרת היום, ורק אז זוכה לכפרה. ואם לא ישמח במוצאי יום כיפור בגין כפרת החטא, ועדיין יהא יושב בצום ובכי בבקשת מחילת עוונות, נמצא שהוא כמטיל ספק בכפרת היום ח"ו.

לבן צריך כל בר ישראל להיות שרוי בשמחה גדולה במוצאי יום הכיפורים, מתוך אמונה אמיתית שנמחלו לו עוונותיו, ומטעם זה חייב לעשות סעודה ויום טוב להראות שהוא שמח ומאמין בכל לב בכפרת העוונות, ובוה יתברר שעלתה לו כפרה כהוגן בעיצומו של יום שמכפר על המאמינים בכפרתו.

המאמין בכפרה נזהר מלבוא שוב לידי חטא

ביותר יש לומר, הוה שאינו מאמין שיום הכיפורים כיפר לו, הריהו

נצטוה על פי הדין, נהנה האדם משכרם גם בעולם הזה, ובוה יונח לי דברי המקרא קדש הנ"ל, ושמרת את המצוה וכו' אשר אנכי מצוך, היינו דוקא מה שאנכי מצוך המצוה כצורתה, בוה הוא דוקא, היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם, כי שכר המצוות בהאי עלמא ליכא, מה שאין כן מה שאתה מוסיף גם מה שלא נצטוית תקבל שכרם גם בעולם הזה. ומסיים שם בבני יששכר "ובמקו"א כתבנו כפי הנראה גם במצות דרבנן כך הוא ההלכה", עכרה"ק.

והנה לפי כמה ראשונים (עיין רש"י, יומא עד, א ד"ה שבתון; תוס', שם עז, א ד"ה דתנן; ועיין להגר"י פערלא, עשה נה), חיוב העינוי ביום הכיפורים הוא רק באכילה ושתיה, ואילו שאר העינויים הם רק מדרבנן. וכן דמעיקר הדין די ברגע אחד של תוספת יום הכיפורים, אבל ישראל קדושים מוסיפים הרבה יותר מזה, ועל ענינים אלו איכא שכר בהאי עלמא כנ"ל.

והנה כאשר מוסיף האדם על גופי המצוות עוד הידורים וחומרות, מוכח הדבר ששמח בקיום המצוות ובוודאי אינם עליו כעול קשה דאז היה מצמצם בעשייתם, ואדרבה הוא מקיימם מתוך שמחה ואהבה ולכן משתדל להוסיף ככל יכולתו. ולכן הבת קול יוצאת ואומרת, לך אכול בשמחה לחמך וגו', וראויה לדבר שמעשיך הם מתוך שמחה, כי כבר רצה האלקים את מעשיך, 'מעשיך' היינו המעשים שלך שאתה מוסיף מעצמך מבלי שתהיה מחוייב מעיקר הדין, שזה מוכיח שפעולותיך הם מתוך אהבה

אך איתא בספה"ק ישמח משה (פרשת בלק, ד"ה ונקדים לבאר הפסוקים) לתרץ זאת, דבאמת עולם הזה שייך רק לעשו, אך כבר נפסק (בבא בתרא סד, ב; ועיין שו"ע חושן משפט סימן רטו, ה) דהמוכר שדה לחברו צריך לתת לו הדרך להגיע לשם, ואינו יכול לומר פרח באויר כדי להיכנס לשם עיי"ש. ואם כן כיון שלישראל מגיע עולם הבא, ואי אפשר להגיע לשם בלא עולם הזה מתחילה, שכן בלי ממון ושפע אי אפשר לחנך הבנים לתלמוד תורה וליתן צדקה וכדומה, לכן בהכרח מותר להם ליהנות מעניני עולם הזה שזהו הדרך שעל ידם יגיעו לעולם הבא, עיי"ש.

בקשת עניני גשמיות כדי להשלים עצמנו ברוחניות

רזאים זאת כאשר רצה יצחק אבינו לתת הברכות לעשו, וזאת משום שידע שעשו קיבל החלק של עולם הזה ולכן מגיעים לו הברכות, שרבקה אמנו לא סברה כן אלא טענה שמוכרחים לתת גם ליעקב מעניני עולם הזה כדי שיוכל להגיע על ידם לעולם הבא. ולכן אמרה (בראשית כו, יג) עלי קללתך בני, ובתרגום דכך אתאמר ברוח הקודש, והיינו שגם בשמים מודים שמוכרחים לתת לבני ישראל פרנסה בהרחבה לצורך עולם הבא.

בן מצינו אצל יעקב אבינו שביקש ואמר (בראשית כח, כ-כא) אם יהיה אלקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש, ושבתני בשלום אל בית אבי וגו'. בדרך הזה, היינו שצריך לילך בדרך מעולם הזה

עלול לחשוב, דכיון שבין כה לא נתכפר לו והוא מלא חטאים עוונות ופשעים, אם כן לא יעלה ולא יוריד אם ימשיך במעשיו הרעים. לכן חייב האדם להאמין בכפרה, וזה יגרום לו להבין שיש בידו כעת היכולת לפתוח שנה חדשה עם חשבון חדש, ויאמר לעצמו שלא כדאי עבורו להתחיל שוב עם חטאיו אחר שכבר נמחלו לו, וכדכתיב (שיר השירים ה, ג) רחצתי את רגלי איככה אמנפם.

ובן איתא בספר העיקרים (מאמר ד, פרק כו) על הפסוק (תהלים קל, ד) כי עמך הסליחה למען תורא, דכיון שהקב"ה סולח ומוחל לאדם, לכן אין האדם חפץ לחטוא שוב אחרי שכבר נטהר מעוונותיו. לכן עושים סעודה במוצאי יום כיפור, לחזק אמונתנו בכפרת היום, ועל ידי זה לבטל הרצון והמשיכה לחטא.

ההיתר ליהנות מעולם הזה כדי להגיע לעולם הבא

בזה יבואר מה שמבקשים בפיוט, חטאתנו הוא ימחול זרענו וכספנו ירבה כחול, והיינו דאין מבקשים רק על מחילת עוונות אלא מוסיפים לבקש שיהא לנו כסף כחול, ולכאורה זהו תימה גדולה, וכדוגמת אדם שחטא לפני המלך והלך לבקש מהמלך שימחל לו, והמלך ברוב רחמיו מחל לו, וכי יעזי לאחר מכן לילך לבקש פרס מאת המלך. ובכלל קשה איך יכולים לבקש על גשמיות בעולם הזה, הלא איתא במדרש (תבא"ז, פרק יט) שיעקב ועשו נחלקו בנחלת שני עולמות, יעקב נטל עולם הבא ועשו נטל עולם הזה, ואם כן אין לנו חלק ונחלה בעניני עולם הזה.

חסדים ושפע בעניני עולם הזה, בזכות יעקב אבינו, שהוא קבע והנהיג שבשביל להגיע ראויים לעולם הבא צריכים להשפיע לישראל עניני עולם הזה. וכך אנו מבקשים להרבות זרענו וכספנו, ועל ידי זה יחידו חלקו ינחיל, שאש הקודש וההתעוררות יתחלל בקרבנו.

לזה יוצאת הבת קול לאמר, לך אכול בשמחה לחמך, שכן האדם חושש שאם יקבל פרנסה בריוח היא זה בבחינת ומשלם לשונאיו אל פניו להאבירו (דברים ז, י), ולא יהיה מסוגל לאכול מתוך שמחה. לזה אמר שעיקר האכילה הוא מחמת כי כבר רצה האלקים את מעשיך, ולכן צריכים להיות בשמחה, ובאופן כזה שפיר זוכים לשפע בעולם הזה, כדי להשלים עצמנו יותר ויותר להיות מוכנים לבא לעולם הבא, כמאמר ז"ל (אבות ד, טו) התקן עצמך בפרודור כדי שתיכנס לטרקלין.

[שוד"ט מוצאי יום כיפור תשס"ג]

לעולם הבא, ולכן מוכרח שיהיו לו עניני עולם הזה, לחם לאכול ובגד ללבוש, ועל ידי זה ושבתי בשלום אל בית אבי, היינו שניע לעולם הבא בשלום. ורואים מכך שיעקב אבינו הכין הדרך וקבע לדורות עולם, שבני ישראל צריכים להרווחה בנשמות כדי שיוגיעו בשלום לעולם הבא.

זהו שאומרים המאטנו הוא ימחול, שמבקשים מהבורא כל עולמים שימחול לנו עוונותינו, ומוסיפים לומר, שאם רוצים בשמים שבשנה הבאה נהיה במדרגה גבוהה ונגיע לראש השנה הבאה בשלימות, ולא ניפול כמו בשנה החולפת, בהכרח לקיים בקשתנו זרענו וכספנו ירבה בחול, היינו לתת לנו שפע מעניני עולם הזה, כי רק בכח זה יכולים להתעלות.

ואם תאמר שעולם הזה שייך לעשו, לכן ממשיכים לומר, יצו ה' חסדו למען יעקב עבדו, שהקב"ה ישפיע לנו

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים שהרימו תרומתם קודש להדפסת הגליון

בני משפחה יקרה וחשובה הי"ו - נתניה

שימלא ה' כל משיאלות לבם לטובה, ולזכות יוצ"ח שימצאו את זיווגם הנכון בקרוב, ולגמר חתימה טובה, ולבריות גופא ונהורא מעליא, ולתשובה שלימה

ולעילוי נשמות הוריהם

הר"ר שלום בן זולה ע"ה וזוגתו מרת מלז בת גוטה ע"ה

הר"ר יוסף וזיפה כהן יונתן בן הר"ר מישה ע"ה

וזוגתו מרת מזיאנה בת כדומה ע"ה

תנצב"ה

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים
שהרימו תרומתם קודש להדפסת הגליון

הרה"ח ר' יעקב יוסף מילר הי"ו

אנטוורפן - נתניה

שפתיו ממללין בכל הדרת הכבוד ובחדרת קודש
ברכת גמר חתימה טובה בספרן של צדיקים
קמי מלכא עטרות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א
וכל עדת הקודש שיחי לאוי"ט

וכן יהי רצון שייזכה הוא וב"ב שתחל שנה וברכותיה, שנת ברכה והצלחה
בכל אשר יפנו, ושנת גאולה וישועה אכי"ר

אחד מאנ"ש הי"ו

ברכת גמר חתימה טובה בספרן של צדיקים
לכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

ושיזכה לנהל קהל עדת ישורון

בכוחות רעננים ובבריאות השלימות

וכן יהי רצון שייזכה הוא וב"ב שתחל שנה וברכותיה, שנת ברכה והצלחה
בכל אשר יפנו, ושנת גאולה וישועה אכי"ר

הרה"ח ר' מנחם מענדל רייך הי"ו

קרית בעש"ט, פתח תקוה

ברכת גמר חתימה טובה בספרן של צדיקים
לכל עדת הקודש בתוך כל כלל ישראל שיחי לאוי"ט

וכן יהי רצון שייזכה הוא וב"ב לשנת ברכה והצלחה, שנת גאולה וישועה אכי"ר

ולעילוי נשמת אמו

מרת פרידא גילה ע"ה בת הרה"ח ר' יצחק אייזיק הלפרין ז"ל

ואשת יבלחמ"א הרה"ג ר' בן ציון רייך שליט"א

נלב"ע ביום י"ז אדר ב' תשע"ט

תנצב"ה

אחד מאנ"ש הי"ן - בני ברק
לזכר עולם יהיה צדיק
כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה
ולברכה והצלחה בכל אשר יפנה

ושיזכה הוא וב"ב לגמר חתימה טובה, ולשנת גאולה וישועה בתכ"י אכי"ר

הרה"ח ר' חיים שלמה לוי הי"ן

חיפה

לזכר עולם יהיה צדיק
כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה

זכותו הגדולה תגן עליו ועל ב"ב ויו"ח שיזכו לגמר חתימה טובה
ולרוב אושר ונחת דקדושה כל הימים

אחד מאנ"ש הי"ן
שיזכה לגמר חתימה טובה
ולבריות גופא ונהורא מעליא לאורך ימים ושנים טובות

משפחת קליין הנכבדה הי"ן

לעילוי נשמת הבעל והאב

הרבני החסיד הנכבד

מוה"ר חיים יהודה ב"ר יצחק צבי ז"ל קליין

נלב"ע ביום ט' תשרי, ערב יום הכיפורים, תשס"ז

תנצב"ה

הרה"ח ר' מנחם מענדל לוק הי"ן - קרית צאנז, נתניה

לעילוי נשמות

אמו מרת **נטל** ב"ר אברהם צבי ע"ה - נלב"ע ביום כ' תמוז תשע"ז

חמיו הרה"ח ר' **ישראל** ב"ר יוסף מרדכי ז"ל **שפר**

נלב"ע ביום י"א תשרי תשנ"ז

זקנו הרה"ח ר' **אברהם צבי** ב"ר מרדכי שלמה ז"ל

נלב"ע ביום כ' דראש השנה, כ' תשרי תש"מ

זקנו הרה"ח ר' **ידידיה** ב"ר יוסף דוב ז"ל **לוק** - נלב"ע ביום ג' ניסן תשס"ג

וזקנתו מרת **אסתר** ב"ר בן ציון ע"ה - נלב"ע ביום י"א אדר א' תשס"ז

תנצב"ה

הר"ר אלימלך משה ויינברגר הי"ו

חיפה

בן הרה"ח ר' חיים אליעזר הי"ו, וחתן הרה"ח ר' שמואל יחיאל מיכל הכהן איזק הי"ו
לזכות בנו בכורו הב' יצחק ברוך שיחי'
שנכנס לעול המצוות במזל טוב
יזכה לראותו עולה ומתעלה במעלות התורה והיראה, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר חיים יצחק שמשון הלוי רובינשטיין הי"ו

קרית צאנו, נתניה

בן הרה"ח ר' אברהם יעקב הלוי הי"ו, וחתן הרה"ח ר' חיים אריה הכהן לוינשטיין הי"ו
לזכות בנו בכורו הב' יוסף מאיר הלוי שיחי'
שנכנס לעול המצוות במזל טוב
יזכה לראותו עולה ומתעלה במעלות התורה והיראה, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר משה בנימין שטמר הי"ו

קרית צאנו, טבריה

בן הרה"ח ר' שלום הי"ו, וחתן הרה"ג ר' מרדכי דוטנברג שליט"א
לזכות בנו שיחי' שנוולד במזל טוב
יזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

ישמוח לב מבקשי ה'

הננו להודיע כי ניתן להשיג בחצר הקודש

בימי ירח האיתנים

את הספרים הקדושים

שו"ת "דברי יציב"

"שפע חיים" לירח האיתנים

פרטים בטלפון: 052-7140042